

DATOS IDENTIFICATIVOS

Xénero e educación social

Materia	Xénero e educación social			
Código	O05G130V01305			
Titulación	Grao en Educación Social			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	2	1c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Lameiras Fernández, María			
Profesorado	Armada Olleros, María del Carmen Lameiras Fernández, María			
Correo-e	lameiras@uvigo.es			
Web	http://http://webs.uvigo.es/pmayobre/			
Descrición xeral	Desde hai unhas décadas, nos países democráticos, as nenas edúcanse desde a preescolar hasta a universidade en escolas chamadas coeducativas, querendo significar que as nenas e os nenos están na mesma aula e reciben a mesma ensino. Con todo, nese tipo de escola, as nenas non efectúan aprendizaxes significativas equivalentes aos seus compañeiros homes, porque a escola, a educación formal e non formal, segue a ser unha importante correa de transmisión da dominación masculina, do privilexio epistémico outorgado pola nosa tradición á forma de conceptualizar o mundo os varóns. O resultado é que a educación non é neutral, exerce unha socialización diferencial por sexos de acordo coa orde patriarcal e impón o modo masculino de estar e relacionarse co mundo. Por iso é necesaria unha intervención educativa encamiñada á consecución da eliminación dos obstáculos, visibles e invisibles, que impiden o desenvolvemento integral das capacidades de mulleres e homes sen restricións de xénero e que permita educar para ser igualmente diferentes			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Transmitir, promover e desenvolver a cultura
B2	Xerar redes sociais, contextos, procesos e recursos educativos e sociais
B3	Intervir como mediador social, cultural e educativo
B4	Coñecer, analizar e investigar os contextos sociais e educativos
B5	Deseñar, implementar e avaliar programas e proxectos socioeducativos
B6	Xestionar, dirixir, coordinar e organizar institucións e recursos socioeducativos
C8	Potenciar estruturas e procesos de participación e acción comunitaria, aplicando programas e técnicas de intervención (dinámica de grupos, motivación, negociación e promoción da asertividade...)
C12	Deseñar, aplicar e avaliar programas e estratexias de intervención socioeducativa no ámbito do desenvolvemento comunitario e cooperación ao desenvolvemento
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Planificación e organización

D3 Comunicación oral e escrita na/s lingua/s materna/s con apertura a outros códigos lingüísticos, en especial, as linguas cooficiais na comunidade galega

D18 Apertura á aprendizaxe ao longo de toda a vida

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Sabe empregar os valores de igualdade e de cidadanía democrática característicos dunha cultura inclusiva	A2 A4	B2 B6	C8	D18
Ten capacidade para o diagnóstico e a mediación na prevención e resolución de conflitos en condicións de desigualdade de xénero	A3 A4	B3 B4	C12	D1
É capaz de deseñar e aplicar programas e estratexias de intervención para a prevención de diferentes tipos de violencia, particularmente da violencia simbólica, de xénero o sexual.	A2 A5	B5	C8 C12	D2
Coñecer a estrutura patriarcal da cultura occidental, deconstruír dita cultura dende a perspectiva de xénero e ser capaz de promover e transmitir unha cultura e educación non androcéntrica.	A1 A4	B1 B4		D1 D2 D3

Contidos

Tema

1.- Bases conceptuais e históricas da construción social das mulleres como o segundo sexo.

2.- Teorías Feministas y Educación

3.- A construción da feminidade e a masculinidade hexemonica: os estereotipos de xénero

4.- A cosificación e deshumanización dos corpos das mulleres: discriminación e violencia.

(*)5. Las mujeres y los derechos

5. As mulleres e os dereitos

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	20	0	20
Traballo tutelado	15	45	60
Traballo tutelado	5	20	25
Presentación	3	2	5
Actividades introdutorias	3	0	3
Exame de preguntas obxectivas	1	36	37

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Presentación dos contidos teóricos da materia.
Traballo tutelado	Realizar un traballo GRUPAL sobre a historia do feminismo.
Traballo tutelado	Elaboración dun traballo INDIVIDUAL audiovisual sobre contidos da materia que serán presentados nos GM correspondentes de cada estudante.
Presentación	Presentación do traballo GRUPAL no gran grupo
Actividades introdutorias	Introducción da materia

Atención personalizada

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Traballo tutelado	Elaboración dun traballo en GRUPO sobre a historia do feminismo nas 3 olas.	40	A1 B1 C8 D1 A2 B2 C12 D2 A3 B3 D3 A4 B4 D18 A5 B5 B6
Traballo tutelado	Elaboración dun traballo audiovisual INDIVIDUAL que será exposto nos GM da cada estudante. E actividades de aula	10	

Presentación	Presentación do traballo en GRUPO	10
Exame de preguntas obxectivas	Probas para a avaliación das competencias adquiridas que inclúen preguntas cerradas e tamen preguntas abertas sobre o temario	40

Outros comentarios sobre a Avaliación

AVALIACIÓN CONTINUA

Alumnado que se acolla a modalidade de avaliación continua debe ter unha asistencia do 80% tanto en Gran Grupo como en Grupos Medianos. A avaliación continua segue os criterios da guía docente (ver na Web da Facultade o calendario de exámenes).

Para superar a parte teórica hai que obter como mínimo 2 puntos. Para superar a parte práctica da materia hai que obter como mínimo 3 puntos. Para aprobar a materia é obrigatorio ter aprobadas tanto a parte teórica (examen) como a parte práctica (traballos).

AVALIACIÓN GLOBAL

O alumnado que no cumpra o criterio da asistencia (80%) ten que ir a avaliación global seguindo os seguintes criterios:

Para superar a parte teórica da materia ten que realizar dúas probas obrigatoriamente no mesmo día:

1. Exame proba obxectiva tipo test: Ata 4 puntos, debendo o/a alumno/a conseguir un mínimo de 2

puntos para superar esta proba (a nota total supón o 40% da cualificación da materia). Cada dúas preguntas

fallidas no exame, restará unha correcta, tamén podran incluírse preguntas abertas. Contidos de exame: temas todos os bloques da materia.

2. Exame oral: Ata 2 puntos, debendo o/a alumno/a conseguir un mínimo de 1 punto para superar esta

proba (a nota total supón 20% da cualificación da materia). Contidos de exame oral: temas todos os bloques da materia.

Para superar a parte práctica da materia:

1. Traballo: ata 4 puntos pola realización dun traballo audiovisual de duración no superior a 15 minutos referido a unha temática relacionada co temario teórico-práctico da materia centrado no análise de 4 artigos de revistas científicas publicados entre 2022-2023-2024, ou 1 libro, ou de informes, ou material audiovisual sendo a nota mínima para aprobar a actividade 2 puntos (a nota total supón o 40% da cualificación do alumno/a).

Os traballos deberan entregarse o día do exame na plataforma Moovi da materia.

As partes da materia superadas na 1ª oportunidade, non serán obxecto de avaliación na 2ª, considerándose, polo tanto, como aprobadas nese curso académico.

As datas oficiais dos exames e de revisións poden consultarse na web da Facultade de Educación e Traballo Social.

En coherencia co carácter inclusivo que caracteriza a Facultade de Educación e Traballo social, esta guía poderá ser adaptada para atender ás necesidades específicas de apoio educativo que presente o alumnado adscrito ao programa PIUNE (PAT).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

- Altable, Rosario,, **Penélope o las trampas del amor**, Mare Nostrum,, 1992
- Blanco, Nieves (coord.), **Educación en femenino y masculino**, Akal, 2001
- Bourdieu, Pierre, **La dominación masculina**, Anagrama, 2000
- Jiménez, Carmen, Pérez, Gloria, **Educación y género. El conocimiento invisible**, Tirant lo Blanch, 2008
- Rodríguez, Carmen (comp.), **La ausencia de las mujeres en los contenidos escolares.**, Niño y Dávila,
- Simón Rodríguez , María Elena, **La igualdad también se aprende: cuestión de coeducación.**, Narcea,, 2010.
- Subirats, Marina y Brullet, Cristina,, **Rosa y azul: la transmisión de los géneros en la escuela mixta.**, Instituto de la Mujer,, 1998
- VV.AA., **La cultura de género en las organizaciones escolares**, Octaedro, 2005
- Kate Millet, **Política sexual**, Cátedra, 2010
- Simone de Beauvoir, **El segundo sexo**, Cátedra, 2017
- Luce Irigaray, **Yo, Tu, Nosotros**, Cátedra, 1992
- Kiama Chimamanda, **Todos deberíamos ser feministas**, Literatura Random House, 2019
- Kiama Chimamanda, **Querida ijeawele. Cómo educar en el feminismo**, Literatura Random House, 2021
- Ana de Miguel, **Ética para Celia**, SA Ediciones B, 2021

Tania Merelas Iglesias, Noelia Darriba García, Natalia Dominguez Galán, Maite Sio Docampo, Isabel Ta, **Sobre educación social y feminismo(s): el caso de Fiadeiras**, Nº 21, Revista de educación social, 2015

Bas Peña, E; Perez de Guzmán Puya, María Victoria, **La formación y la intervención de los educadores/as sociales en cuestiones de género**, Educació social. Revista d`Intervenció socioeducti, 2016

Ekis Ekman, **Sobre la Existencia del Sexo**, Feminismos, 2021

Miquel Misse, **A la conquista del cuerpo equivocado**, Egales Editorial, 2018

Alicia Mirayes, **Distopias Patriarcales**, Feminismos. Catedra, 2021

Alicia Mirayes, **Delirio y Misoginia Trans**, Los libros de la Catarata, 2022

Rosa Maria Magda, **La mujer Molesta**, Trincheras, 2019

Lameiras, M., Rodriguez, Y. y Martinez, R., **el cuerpo del delito: la cosificación sexual de las mujeres**, Tirant Humanidades, 2022

Amelia Valcarcel, **Ahora, Feminismo: Cuestiones candentes y frentes abiertos**, Cátedra, 2019

Bibliografía Complementaria

Herranz, Yolanda, **Igualdad bajo sospecha**, Narcea, 2006

Lomas , Carlos, **Los chicos también lloran: identidades masculinas, igualdad entre los sexos y coeducación**, Paidós, 2004

Amelia Valcarcel, **La civilización feminista**, La esfera de los libros, 2023

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Habilidades sociais en educación social/O05G130V01404

Mediación en conflitos e situacións de violencia/O05G130V01502

Sexualidade e saúde/O05G130V01912

Outros comentarios

Esta materia enmárcase nunha Facultade comprometida coa sustentabilidade da contorna e das persoas. Atendendo a esta filosofía, esta materia promoverá prácticas educativas en base a materiais de baixo impacto ambiental en coherencia cos principios de sustentabilidade (ODS).